

Prilozi—Dalmacija, 1960; *Radovi Nikole Firentinca u Zadru*, Peristil, 1961, 4; *Neobjavljeno djelo Blaža Jurjeva u Stonu*, Prilozi—Dalmacija, 1961; *Dubrovački i primorski graditelji XIII—XIV stoljeća u Srbiji, Bosni i Hercegovini*, Peristil, 1962, 5; *Ljetnikovac Hanibala Lucića u Hvaru*, Anali—Dubrovnik, 1962, 8—9; *Skulpture mletačkog kipara Nikole Dente u Trogiru*, Prilozi—Dalmacija, 1962; *Poliptih Blaža Jurjeva u trogirskoj katedrali*, ibid.; *Lokrumski spomenici*, Bulletin JAZU, 1963, 1—2; *Juraj Dalmatinac*, Zagreb 1963; *Neobjavljena djela Girolama i Francesca da Santa Croce na Visu, Lopudu i Korčuli*, Peristil, 1963—64, 6—7; *Dalmatinske freske*, Zagreb 1965; *Radovan*, Zagreb 1965; *Stilska zakašnjenja na stolnoj crkvi u Kotoru*, Prilozi—Dalmacija, 1966; *Lastovski spomenici*, ibid.; *Neobjavljena romanička Gospa iz Splita*, Peristil, 1966, 8—9; *Kultura dubrovačkog ladanja*, Split 1966; *Mletački reljefi XIV stoljeća u Dubrovniku*, Anali—Dubrovnik, 1966, 10—11; *Slike Nikole Grassija u Trogiru i na Visu*, Zbornik zaštite spomenika kulture, 1966, 17; *Spomenici otoka Visa od IX do XIX stoljeća*, Prilozi—Dalmacija, 1968; *Duknovićeva vrata Cipikove palače u Trogiru*, Peristil, 1968, 10—11; *Trogirski majstor Mavar*, Anali—Dubrovnik, 1970, 12; *Romaničko raspelo iz crkve sv. Križa u Splitu*, Peristil, 1969—70, 12—13; *Spomenici grada Makarske*, Makarski zbornik, 1971; *Dodiri mletačkih i dalmatinskih kipara i graditelja do XV stoljeća*, Rad JAZU, 1971, 360; *Urbanističko usavršavanje Korčule Kanavelićeva vremena*, Mogućnosti, 1972, 2; *Iz glazbene prošlosti Dalmacije, orgulje*, ibid., 1974, 6—7; *Gotički triptih u Segetu*, Bulletin JAZU, 1974, 1—3; *Trifun Bokanić na Hvaru*, Peristil, 1973—74, 16—17; *O poliptihu Blaža Jurjeva u Trogiru*, Prilozi—Dalmacija, 1975; *Hvarska katedrala*, Split 1976; *Engleski spomenici i umjetnine u Dalmaciji*, Peristil, 1979, 22; *Baština starih hrvatskih pisaca*, Split 1979; *U tragu za splitskom romanikom*, Bulletin JAZU, 1980, 2; *Studije i eseji*, Split 1982; *Prilozi o viškim spomenicima*, u djelu: *Od Isse do Visa*, Split 1982; *Mjedeni pladnjevi 15—17 stoljeća u Hrvatskoj*, SHP, 1982, 12; *Sorkočević ljetnikovac na Lapadu*, Rad JAZU, 1982, 397; *Juraj Dalmatinac*, Zagreb 1982; *Ranokršćanska memorija i groblje na Majsanu*, SHP, 1983, 12; *Antička naseobina na Majsanu*, Prilozi—Dalmacija, 1984; *Romaničko-gotički slog samostana Male braće*, u knjizi: *Samostan Male braće u Dubrovniku*, Zagreb 1985; *Gotičko-renesansni slog samostana Male braće*, ibid.; *Izabrana djela*, Pet stoljeća hrvatske književnosti, 124, Zagreb 1985; *Kipovi Pietà u Dalmaciji i Boki Kotorskoj*, Peristil, 1986, 29; *Prilog poznavanju kiparstva i graditeljstva 15. i 16. stoljeća u Rabu*, Rapski zbornik, Zagreb 1987; *Arhitekt Josip Slade*, Trogir 1987; *Ivan Duknović, Ioannes Dalmata u domovini*, Split 1990; *Humanizacija sred Dioklecianove palače u Splitu*, Mogućnosti, 1991, 5/6/7; *Župna crkva u Blatu na Korčuli*, Radovi IPU, 1992, 16; *Srebrni križ Šibenskog zlatara Andrije Doroševića u Splitu*, Kulturna baština, 1993, 22—23.

LIT.: Fiskovićev zbornik, I—II (s bibliografijom), Prilozi—Dalmacija, 1980. i 1981. — J. Perić, U povodu osamdeset godina života Cvita Fiskovića, Anali—Dubrovnik, 1988, 26; J. Belamarić, Rad Cvita Fiskovića na izučavanju i zaštiti naše kulturno-povijesne baštine, ibid. — N. Vekarić, Bibliografija radova Cvita Fiskovića 1979—88, ibid. Iv. Mat.

FISKOVIĆ, Igor, povjesničar umjetnosti i arheolog (Orebić, 23. IV. 1944). Diplomirao 1968. na Filozofskome fakultetu u Zagrebu; doktorirao 1975. obradom ranokršč. arhitekture Braća i Šolte. Od 1970. predaje na Filozofskome fakultetu, od 1982. vodi katedru za srednjovj. umjetnost. Istražuje likovno stvaralaštvo hrv. obale u slojevima do XVI. st. Objavljuje znanstvene studije od 1966. poglavito s tematikom iz ranokršč., srednjovj. i renesansne umjetnosti. Organizirao je izložbe sinteznoga značaja (»Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj«, »Tisuću godina hrvatske skulpture«), sastavio scenarije TV serijala »Umjetnost i spomenička baština Hrvatske«, urednik časopisa i znanstvenih zbornika te enciklopedijskih izdanja Leksikografskoga zavoda »Miroslav Krleža«. Od 1992. ravnatelj Zavoda za zaštitu spomenika u Dubrovniku, pri kojemu je osnovao restauratorsku radionicu. Bio je jedan od pokretača Međunarodnoga istraživačkoga centra za kasnu antiku i srednji vijek u Motovunu.

BIBL.: *Prijedlog za kipara Jurja Petrovića*, Peristil, 1967, 8—9; *Kulturno-umjetnička prošlost Pelješkog kanala*, Split 1972; *Pelješac u protopovijesti i antici*, Pelješki zbornik, 1976, 1; *O ranokršćanskim spomenicima naronskog područja*, u knjizi: *Dolina rijeke Neretve od prethistorije do ranog srednjeg vijeka*, Split 1980; *Ranokršćanski sarkofazi s otoka Braća*, VJAH, 1981, 75; *Neki vidovi umjetničkog rada J. Dalmatinca u Šibeniku i Splitu*, Radovi HIJZ, 1981, 27—28; *O ranokršćanskoj arhitekturi na otocima Braću i Šolti*, Arheološki radovi i rasprave, VIII—IX, Zagreb 1982; *Gotička kultura Trogira*, Mogućnosti, 1982, 10—11; *Juraj Dalmatinac u Ankoni*, Peristil, 1984, 27—28; *Prilog proučavanju porijekla predromaničke arhitekture na južnom Jadranu*, SHP, 1985, 15; *Utjecaji i odrazi J. Dalmatinca u Šibeniku*, Radovi IPU, 1984, 3—6; *Srednjovjekovna skulptura u franjevačkom samostanu*, Zbornik samostana male braće u Dubrovniku, Dubrovnik 1985; *Nadgrobna plastika humanističkog doba na našem primorju*, Dometi, 1984, 1—3; *Srednjovjekovna preuređenja ranokršćanskih svetišta u dubrovačkom kraju*, u knjizi: *Arheološka istraživanja na dubrovačkom području*, Zagreb 1986; *Kiparstvo XV—XVI st.*, u katalogu: *Zlatno doba Dubrovnika*, Zagreb 1987; *Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj* (katalog), Zagreb 1987; *Za Jurja Matijevu u Veneciju*, Prilozi—Dalmacija, 1988; *Juraj Matijev i Jacopo Bellini*, Radovi IPU, 1989, 12—13; *Dalmatinski prostori i stari majstori*, Split 1990; *Tipologija i morfologija oltarnih slika 15. st. u Dalmaciji*, Prilozi—Dalmacija, 1990; *Historical Signs of Identity of Dubrovnik*, Dubrovnik 1993; *»Nebeski Jeruzalem« u kapeli bl. Ivana Trogirskoga*, Prilozi—Dalmacija, 1993; *Gothic Art*, u knjizi: *Cultural Heritage of Croatia in the War 1991/92*, Zagreb 1993; *Reljef renesansnog Dubrovnika*, Dubrovnik 1993; *Antički motivi u simbolici dubrovačke državnosti*, u zborniku: *Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije*, Rijeka 1993. R.

FISKOVIĆ, Vicko, slikar (Orebić, ?—?), djelovao u prvoj pol. XIX. st. Učio kod dubrovačkog slikara R. Martinija. Izradio u bakrorezu portret dubrovačkog pjesnika Junija Rastića na prvoj stranici njegove zbirke lat. pjesama tiskane u Padovi 1816. te zemljopisnu kartu poluotoka Pelješca.

LIT.: V. Ivančević, O pelješkim pomorcima iz roda Fisković u XVIII i u početku XIX st., Anali—Dubrovnik, 1978.

I. FISCHER, sanatorij u Klaićevoj ul. u Zagrebu

FIŠER, Vera, kiparica i slikarica (Zagreb, 27. I. 1925). Diplomirala je na Akademiji u Zagrebu 1951 (V. Radauš). Izlaže od 1953. Sklona je eksperimentiranju i raznolikosti u tematskim i tehničkim mogućnostima oblikovanja. Među prvim a nas težila je spajanju slike i kipa. Djela joj se kreću u rasponu od apstrakcije do pop-arta i neosecesije (*Lolita*, 1965; *Cvijet*, 1973). U kasnijim akcijama aludira na suvremene probleme (*Organizacija radnika čistoće*, 1978). Samostalno je izlagala u Zagrebu (1961, 1965, 1973, 1976, 1978, 1986, 1987, 1988, 1992, 1993), Malinskoj i New Yorku. Monumentalnu skulpturu izvela je u Cazinu i Sisku. K. Ma.

FIŠIĆ (Fišević), Nikola, zlatar i kalupar (? — Dubrovnik, oko 1780). Sin je dubrovačkoga zlatara Matka Fišića, pa je očevu radionicu preuzeo 1730. U kovnici radi 1730—49. God. 1738. restaurirao je kasnogotičku kadionicu u franjevačkom samostanu u Dubrovniku, a 1739. izradio medalju—zlatni dukat koji je Senat poklonio Jakovu Ameriću.

LIT.: N. Bezić-Božanić, Majstori Dalmacije, I, Split 1978.

FIŠTER, Ivica, naivni slikar (Vugrovec, 19. IX. 1952). Po zanimanju pis-moslikar. Prve radove potkraj šezdesetih godina slika pod utjecajem F. Klopotana. Potom pronalazi vlastite teme i stil; slikajući na staklu prigorske krajolike u simboličkim značenjima, sažima prizore s kolorističkim učincima (*Prigorska idila*, *Buđenje*, *Jutarnja tišina*). Samostalno je izlagao u Vugrovcu (1975), Zagrebu (1980, 1981, 1985, 1991, 1992), Starigradu (1982), Krapinskim Toplicama (1985), Opatiji (1986), Den Haagu (1981, 1983), Pittsburghu (1986), Zürichu (1987), Padovi (1989).

LIT.: J. Škunca, Ivica Fišter (katalog), Zagreb 1980. — J. Škunca, J. Baldani i A. Bauer, Ivica Fišter (katalog), Zagreb 1985. — M. Bešlić, Ivica Fišter (katalog), Sesvete 1989. — Ž. Zdelar, Ivica Fišter (katalog), 1992. V. G. Č.

FIŠTER, Vinko, slikar (Kučanec, 8. III. 1945). Završio je Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1966. Bavi se crtežom, grafikom i skulpturom. Prvu sliku-objekt načinio 1972. Njegovi radovi u pleksi-staklu prostorna su djela s dvostrukom slikom u kojoj su svjetlost i sjena sastavni dio kompozicije. U tematskim ciklusima (*Prostornost kocke*, *Bioobjekti*) razvija egzaktnu raščlambu prostora. U pastelima na konstruktivistički način interpretira likove iz renesansne umjetnosti (ciklus *Uccello*). Između

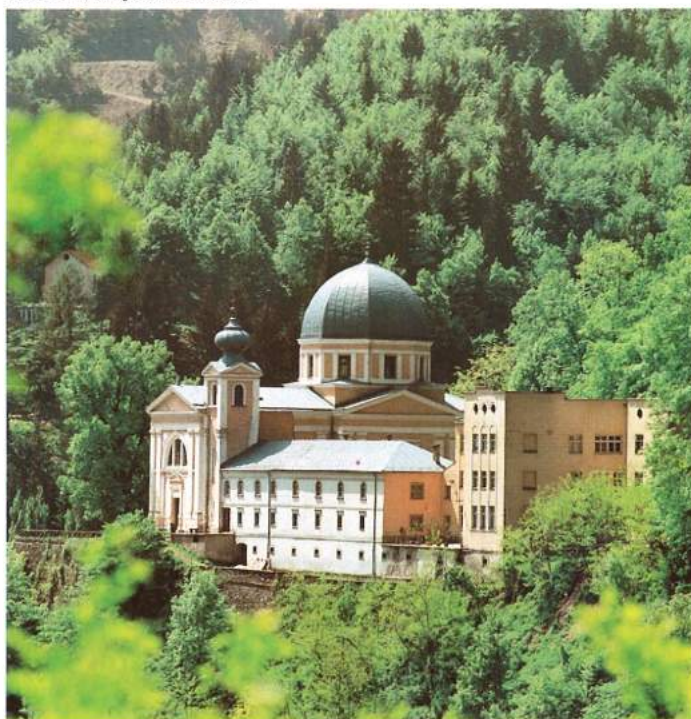
V. FIŠTER, *Domisli pogledom*

1980—86. razrađuje novi ciklus slika, crteža i kipova koji prikazuje na izložbi u Zagrebu 1986. Poslije 1986. stvara ciklus slika i crteža na papiru u kojima je uočljiva snažna prisutnost prepoznatljivih simbola.

LIT.: Ž. Sabol, Vinko Fišter (katalog), Zagreb 1981. — V. Bužančić, Nastavljanje u dosljednosti promjene (katalog), Zagreb 1990. K. Ma.

FLÖGEL, Slavko, sakupljač umjetnina (Zagreb, 1. VI. 1894 — Beograd, 22. XII. 1974). Završio studij prava (1918). U Zagrebu je između dva rata (sa suprugom Jelenom) sakupio zbirku vrhunskih djela moderne hrv. umjetnosti, poglavito slikarstva, s približno 250 radova pedesetorice autora (M. Kraljević, J. Račić, Lj. Babić, V. Becić, J. Miše, A. Motika, M. Vanka, M. Krušlin, K. Ružička, M. Trepše, E. Tomašević, L. Junek, V. Svečnjak, I. Generalić, F. Kršinić, V. Radauš i dr.). Zbirku je obogatio i umj. predmetima te stilskim namještajem iz XVIII. i XIX. st. God. 1948. proglašena je zbirkom javnoga značenja, a 1953. priređena je u Zagrebu izložba dvanaestorice slikara iz zbirke (P. Dobrović, J. Kovačević, S. Šohaj i dr.). Nakon preseljenja u Beograd (1957) otvorena je za javnost.

FOJNICA, franjevački samostan

LIT.: M. B., Naše slikarstvo u zbirci Floegel, Vjesnik, 14. III. 1953. — B. Vujović, Zbirka Floegel (katalog), Beograd 1963. R.

FLORIO, Mihovil, slikar (Prčanj, 1794—1864). Slikarstvo učio u Veneciji kod Francesca Mussola. Živio je u Boki, gdje je pored svećeničkih dužnosti pisao epigrame, elegije i znanstvene rasprave iz prošlosti Boke, a održavao je i kontakte s Lj. Gajem i I. Kukuljevićem. Signirao je i datirao (1822) sliku Sv. Petra u župnoj pinakoteci u Prčnju. Pripisuje mu se oltarna slika Sv. Jurja u Bogdašićima, Sv. Roka u Lepetanima i Sv. Roka u Donjoj Lastvi.

LIT.: K. Prijatelj, Slikar Mihovil Florio, Stvaranje (Cetinje), 1963, 1. — Horvat—Matejčić—Prijatelj, Barok. K. Plj.

FLORSCHÜTZ, Feliks (Srećko), graditelj (Vukovar, 10. V. 1882 — Zagreb, 24. III. 1960). Završio je Obrtnu školu (H. Bollé) u Zagrebu. Bio je na doškolovanju u Münchenu. Po povratku u Zagreb izvodi niz vlastitih projekata od kojih se ističu vila u Nazorovoj ul., vlastita vila kraj samoborske željezničke postaje, stambene višekatnice u Petrinjskoj i Masarykovoju ul. i u Ul. Medveščak, potez prolaza uz kino i kino »Europa« (cjelokupna oprema i arhitektura), Malo kazalište (danas Dramsko kazalište »Gavella«, poslije više puta pregrađeno) i industrijski pogon braće Ševčik kraj Zapadnoga kolodvora. — Florschützova je djelatnost važna za uvođenje željeznih konstrukcija u graditeljstvu (industrijski pogon braće Ševčik i kino »Europa« prve su takve gradnje u Hrvatskoj) te za razvoj urbanizma. God. 1939. projektira i izvodi obnovu spaljenoga sela Kolarca kraj Križevaca. To je jedinstveni primjer total-dizajna i planiranja ruralnoga naselja u povijesti angažiranoga graditeljstva i urbanizma u nas: od tipskoga namještaja do razigranih varijacija na idealan tip seljačke kuće. Neposredno nakon II. svj. r. izvodi niz objekata u križevačkoj okolici (ugaonu jednokatnicu u Gornjoj Rijeci, zadržni dom u Visokom).

LIT.: J. Kranjčević, Graditelj Srećko Florschütz, Prostor, 1994, 1—2.

Ž. Č.

FLORSCHÜTZ, Ferdinand, arhitekt (Požega, 1907 — Zagreb, 19. VI. 1946). Završio srednju tehničku školu u Zagrebu 1925. Sudjelovao na brojnim natječajima: za spomenik neznanom junaku u Rothenburgu (1929, II. nagrada), za upravnu zgradu G. E. W. Werke u Grazu (1929, s Drechslerom i Novotnijem), kolodvor u Skoplju (1930), krematorij u Grazu (1930, sa Saarom) i za uređenje klupskih prostorija A. A. V. u Grazu (1930, I. nagrada). Njegov projekt za spomenik Kolumbu ide među vrhunska ostvarenja funkcionalističke estetike u Hrvatskoj.

Ž. Č.

FOJNICA, gradić u sr. Bosni. U doba bos. samostalnosti tu je vjerojatno bila kovnica novca bos. vladara. Franjevački samostan i crkva Sv. Duha, sagrađeni u XV. st., s vremenom su propali, a na njihovu su mjestu u XIX. st. podignuti novi samostan i neostilska crkva. Samostan ima bogat arhiv i knjižnicu te muzej sa sakralnom, etnografskom, numizmatičkom i mineraloškom zbirkom. Samostan i crkva teško su oštećeni u ratu 1992.

LIT.: S. Tihčić, Stare slike i predmeti umjetnog obrta u franjevačkom samostanu u Fojnici, Naše starine (Sarajevo), 1957. — M. Vego, Naselje bosanske srednjovjekovne države, Sarajevo 1957, str. 48. R.

FOLNESICS, Hans, austr. povjesničar umjetnosti (Beč, 24. VII. 1886 — 6. VI. 1922). Proučavao umj. spomenike Dalmacije (osobito šibensku katedralu). S L. Planiscigom izdao mapu reprodukcija arhitekture, skulpture i slikarstva istarske obale (Piran, Kopar, Poreč, Rovinj, Pula i dr.). Posvetio pozornost iluminacijama rukopisnih knjiga koje su očuvane u crkvama i samostanima dalm. gradova (Rab, Zadar, Šibenik, Trogir, Split i dr.) i izdao bogato ilustrirani popis tih iluminacija.

BIBL.: Studien zur Entwicklung der Architektur und Plastik des XV Jahrhunderts in Dalmatien, Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes, Wien 1914; Beschreibendes Verzeichnis der illuminierten Handschriften in Oesterreich, Künstenland Istrien und Triest, Wien 1915; Bau- und Kunstdenkmäler des Küstenlandes, Wien 1916; Die illuminierten Handschriften in Dalmatien, Leipzig 1917. R.

FONDRA, Lovro, povjesničar (Šibenik, 24. X. 1644 — Zadar, 2. V. 1709). Studirao i doktorirao pravo u Padovi; bio je odvjetnik u Zadru. U rukopisu je ostavio gradu za povijest Dalmacije. Napisao je 1686. opsežno djelo o relikviji i o škrinji Sv. Šimuna u Zadru, u kojemu je prvi protumačio ikonografiju figuralnih kompozicija iskucanih na škrinji. Djelo je pod naslovom *L'istoria della insigne reliquia di San Simeone profeta che si venera in Zara* tiskano u Zadru 1855.

FONTANA → ČESMA

FORENBAHER, Aleksandar, slikar (Zagreb, 10. IX. 1922). Završio Akademiju u Zagrebu 1954 (A. Mezdjić, V. Parać, K. Hegedušić).